

RELIGIE & FILOSOFIE

ZIN IN HET ALLEDAAGSE Welk verhaal geeft uw leven zin? In deze reeks vertellen Trouw-lezers hun zingevingsverhalen. Vandaag: Lilian Hoogendoorn (62). 'Toen ik bij de uitvaart van mijn moeder mijn verhaal vertelde, kwam ik thuis.'

tekst **Peter Henk Steenhuis** foto **Lars van den Brink**

Lilian Hoogendoorn: 'Lang meende ik dat het leven verdiend moet worden met hard werken.'

Sprookjes kunnen ons verbinden

Als kind meende ik dat alles leefde en zorg behoeft. In bomen duw je geen punaises, huizen wens je goedemorgen, poppen worden warm aangekleed. Alles verdiende het op waarde geschat te worden. In alles zag ik een verhaal, een lied.

Ik groeide op in een ondernemersgezin waar werk heilig was en tijd geld. Dwalend met mijn sprookjesziel onder mijn arm, raakte ik ervan overtuigd dat iets pas van waarde was, als het moeite kostte en geld opleverde. Maar verhalen verzinnen ging me vanzelf af. Iets onder woorden brengen zag ik dan ook niet als betekenisvol om te slagen in het leven, daar hoorden diploma's, kennis en succes bij.

Laverend tussen nut en verlangen struikelde ik later in mijn leven van de ene uitdaging naar de volgende burn-out. Ik verpleegde, verkocht, kookte, coachte, adviseerde... Maar thuiskomen deed ik niet, wat ik ook deed. In 2001 ging op een dag opnieuw het licht uit.

Ik wandelde destijds vaak verhalen vertellend met mijn dochter aan de hand in de Anserdennen in Drenthe. Verhalen die stap voor stap ontstonden. Het bos als decor, dochter als hoofdpersoon, dieren, elfen en tovenaars als medespelers. De Anserdennen waren in die periode mijn toevluchtsoord. Ik huilde er uit en begon er aan een nieuw hoofdstuk in mijn bestaan.

In de zomer van 2002 schreef ik er mijn eer-

ste sprookjes die ik later wandelend bij volle maan, of in de vroege morgen aan groepen vertelde. Terugkijkend zou ik het bevrijdingsverhalen kunnen noemen. Verhalen over het verhuizen uit oorden waar vleugels verboden zijn en rond rechtuit wordt geprogrammeerd. Het was bij het schrijven van deze verhalen dat ik me bewust werd van de werking van zowel het schrijven van levenservaringen in sprookjesvorm (de werkelijkheid aanschouwen in een ander decor), alsook het effect dat woorden op ons hebben. Het woord efficiënt bijvoorbeeld. Een woord dat het zonder omwegen op een doel afgaan uitdrukt. Heel iets anders dan splendorwijs op pad gaan. Een sprookje over een koningsdochter die na de dood van haar ouders

'Allereerst is er een verlangen, een liefde voor iets, een vuur. Over dit vuur willen mensen horen.'

het koninkrijk naar haar pragmatische hand wil zetten en die te elfder ure ontdekt dat leven wil leven en dat rond hoofdpijn krijgt, als het in een rechthoek wordt gedwongen, leidde tot verzoeken om bijeenkomsten te organiseren rond de betekenis en de invloed van woorden. Hoe we openen, dichtgaan, op hol slaan, of rustig gaan zitten bij wat we horen of lezen. Nu werd ik me bewust van het altijd al aanwezige vuur in mij om mensen en wat ze meemaken zó onder woorden te brengen dat het iets toevoegt aan hun leven. Richting geeft, moed, rust, ruimte, acceptatie, kortom: zin.

Maar ik was er nog niet. Ik meende nog altijd dat het leven verdiend moest worden met hard werken. Zakelijk, maar ook persoonlijk, relationeel. Ik wilde uitreiken, aanreiken, verstaan, ook, of misschien wel vooral waar ik afstanden, of weerstanden moest overbruggen. Ik noemde dit uitdaging, of leermoment. Dit hield ik vol tot de zomer van 2015. Toen ging niet alleen het licht, maar alles uit.

Anderhalf jaar lang kon ik zo goed als niets. Toen overleed mijn moeder. Mij werd gevraagd bij haar uitvaart het woord te doen. Ik schreef een verhaal waarin ik haar, hoe zij zich in mijn ogen uiteen had gezet met haar liefde, haar leed, haar leven, recht wilde doen. Maar ik wilde evenzeer recht doen aan haar naaste omgeving die haar op haar manier lief had gehad.

Op het moment dat ik achter het kathedraal mijn verhaal vertelde, kwam ik thuis. Er stond al meer dan tien jaar op mijn website dat ik schreef om te verbinden, maar nu voelde ik mij werkelijk verbonden met de vorm waarin ik dit

deed en de aanleiding waartoe. Niet langer gehinderd door visioenen over succes en geld besloot ik theologie te gaan studeren. Ik las, leerde achteroverleunend luisteren en ontwikkelde een dieper besef van de betekenis van verhalen.

Na verloop van maanden begon de wereld spontaan op mijn deur te kloppen met verzoeken om iets onder woorden te brengen. Een leven, iemands dood, een onderneming, een jubileum. Steeds vaker wordt mij nu gevraagd te schrijven voor uitvaarten. Vooral wanneer het overlijden geliefden overvalt en men sprakeeloos is, er een moeizame relatie met de overledene was, het een samengesteld gezin betreft, waarin men niet tot één verhaal kan komen, er sprake is van vervreemding tot de overledene door ziekte, of dementie. En het is vooral in deze situaties dat het vertellen van een levensverhaal in de vorm van een sprookje troostend, of verbindend werkt.

Er was eens roept namelijk een andere luisterhouding op, bij een uitvaart, maar ook als ik voor een ondernemer haar of zijn werk onder woorden breng. Er is een product, een dienst, een doel. Toch is er allereerst een verlangen, een liefde voor iets, een vuur. Over dit vuur willen mensen horen. Niet enkel het wát, maar vooral het waarom, het waartoe verbindt ons met elkaar, met het bestaan. In een sprookje kan dat beter tot ons doordringen."

Heeft u ook een zingevingsverhaal te vertellen en wilt u dat delen? mail dan naar: zingeving@trouw.nl.